

Izhaja vsak četrtek
za velja s poštnino
vred in v Mariboru
s pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrt leta „ 1.—

Naročnina se pošilja
upravnštvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede opoldne.

Štev. 8.

V Mariboru, dne 19. februarja 1903.

Tečaj XXXVII.

Mariborska slovenska posojilnica.

Prihodnjo nedeljo, dne 22. februarja, bo imela mariborska slovenska posojilnica letošnji občni zbor. Vsakdo rad prizna, da si je stekla ta posojilnica v teku svojega obstanka v narodnostnem in narodnogospodarskem oziru za Maribor in predvsem za mariborsko okolico neprecenljivih zaslug. V narodnogospodarskem oziru, ker je postavila slovenski življenj v mestu in njegovi okolici na lastne noge ter mu bila vedno na razpolago, da mu ni trebalo iskati pri nasprotnikih gmotne pomoči; v narodnem oziru, ker je podpirala z radodarno roko različne ustanovitve, ki so slovenskemu ljudstvu v korist, osobito pa, ker mu je sezidala Narodni dom, središče in ognjišče narodnega pokreta za mesto in okolico. Kar se tiče Narod. doma, vemo, da mnogi s stavbo v sedanjih obliki in ureji niso bili zadovoljni. Tudi naš list je svoječasnó o tej točki prostodušno izrekel svoje mnenje. A sedaj, ko se ne da nič več spremeniti, bilo bi odveč, izgubljeni o tem še nadaljnjih besed. Sedaj mora biti naloga vsakega pametnega in treznomislečega moža, da skrbi ali vsaj ne ovira procvita mariborske slovenske posojilnice, ki je lastnica Narodnega doma, in da bo Narodni dom slovenskemu ljudstvu v korist in blagor. Kajti to mora vsakdo hvaležno priznati, da se je slovensko družabno in društveno življenje v Mariboru in okolici visoko povzdignilo, odkar so nam odprti krasni prostori ponosnega Narodnega doma.

Mariborska slovenska posojilnica je Slovence iz mesta in okolice gospodarski osamosvojila in jim sezidala za njih družabno in društveno gibanje potrebno poslopje. Toda želeli bi bilo, da stori posojilnica sedaj še korak naprej. Kakor je posojilnica v Celju, in zadnji čas tudi v Ptuj, prevzela skrb za napredek Slovencev v imenovanih mestih ne samo v denarnem, ampak na celem narodnogospodarskem polju, tako naj začne delovati tudi posojilnica v Mariboru. V Celju imajo Slovenci že mnogo trgovin in tudi v vseh strokah svoje obrtnike, ki imajo prodajalne in delavnice v slovenskih hišah. Vse to se je doseglo z modro skrbjo in dobrohotnim posredovanjem ondotne posojilnice. Enako vzorno navdušenje za vsestransko narodnogospodarsko organizacijo naj prevzame tudi načelstvo naše posojilnice! Vemo, da načelstvo po pravilih v to ni primorano. Za tako delovanje bi tudi suhoparne črke šablonskih pravil nič ne pomagale, za tako delovanje je treba požrtvovalnega navdušenja in čiste ljubezni do narodne stvari. Da bi se v tem oziru res začelo kmalu tudi v Mariboru novo življenje resnega delovanja, ta rodoljubna želja nam je narekovala sedaj pred letošnjim občnim zborom mariborske slovenske posojilnice današnje besede.

Ali bo vojska?

V Ljubljani so dobili nekateri kovači vprašanje, koliko konj bi zamogli podkovati v najkrajšem času. Tudi cenilci konj so že

določeni. — Iz Budimpešte pa se poroča, da so ubili v petek tamošnji rezervni častniki povelje, naj bodo pripravljani. Listi pravijo, da se je to zgodilo radi tega, da bi v slučaju mobilizacije lahko tekom 24 ur prišli k svojim polkom. — Organizacija makedonskih ustaških čet, ki se je pričela pred nekaj leti, je, kakor poročajo ruski listi, danes že popolnoma dovršena. Ustaške čete so danes organizirane že v vseh okrajih Makedonije in njih število znaša nad 800 čet. Vsaka teh čet šteje najmanj osem oseb in na njih čelu so večinoma učitelji. Orožje se vtihotaplja večinoma le po noči. Ko se zmračí, tskrat se Turki zapró v svoje hiše in nastopi čas za ustaše. Ob bolgarski meji stražijo turški vojaki le čez dan, po noči pa se zaprejo v svoje vtrdbe in takrat vtihotapijo ustaši vse polno orožja. V Makedoniji torej vre in vre in danes ni več dvoma, da v spomladi tudi popolnoma zavre. Kakor poročajo dunajski listi, predložita Avstrija in Rusija še pred koncem tega meseca Turčiji načrt reform ali preosnov. Ali s tem načrtom reform Makedonci ne bodo zadovoljni, kajti oni zahtevajo za Makedonijo popolno samoupravo, o kateri pa v načrtu reform, katerega predložita Avstrija in Rusija Turčiji, ni govora. Ako sprejme Turčija omenjeni načrt reform in se ga loti tudi dejanski izvrševati, potem se Avstrija in Rusija ne bodeta ganili, tako pravijo namreč dunajski listi, in prepustita Makedoncem, ako bi si hoteli sami izvojevati samostalnost svoje dežele.

Listek.

Spodnji in Gornji.

Povest iz kmečkega življenja — Prevel I. Vuk.

(Dalje.)

»Ha, ha!« se je grenko nasmejal. »Koga pa bom videl? Sedanjemu Marico, katero sem zapustil kot dekle, potem pa jo bom našel kot ženo »Razbijačevu«. — Bog te obvaruj, Marica!«

IV.

Marica, dasiravno obljubljena drugemu, ni mogla pozabiti Jurija. Upala je, da bo prišel vsaj po slovo in v ta namen je povila lep šopek iz belih in rudečih rož. Bela zvestoba, rudeča ljubezen. Mesec je razsvitljeval okolico, pa

Ona je čakala
Sama doma.

Na vasi so ukali novinci in se poslavljalji. Na zgornjem koncu je vse tiho. Up ji je začel upadati. Ura je že bila najst. Polagoma so utihnili vasovalci in zavladal je mir. Po lepem obledelem licu Marice pa so tekle vroče solze in ji padale v naročje.

»Sedaj šele vem, da ga imam rada, ko ga ni.« In zopet je zaplakala. »Saj me ni ljubil, šepetala je zopet. »Ako bi me ljubil,

bi prišel po slovo in tedaj bi zvedel, da ne bom Leopoldova. Zavrgel me je, zavrgel. Oh, zakaj sem ga morala poznati!«

»Ne, ne!« začela je zopet tiho šepetati. »Ne upa si, oče ga je zavrnil. Ne bo me pozabil, ne. Vsakokrat me je pogledal tako lepo, ko me je srečal, ali jaz sem se mu skrivala... Pozno je že... treba bode iti počivat.«

In začela se je spravljati. Molila še ni... Pa kako to! Nič ne more danes zbrano moliti. Vedno se ji mešajo v molitev besede pesmi, katero so danes fantje toliko prepevali. In začela je na tihem sama peti:

Nocoj, pa oh nocoj,
Ko mesec svetil bo,
Bo k meni ljubi moj
Prišel jemal slovo.

Nežno, tiho je zvenel njen glasek in ljubko se je smehljala. Potem pa še enkrat odprla okno in vzdihnila: »Mesec že sveti, ali ljubega še ni!« Nato zapre okno in leže k počitku. Kmalu zaspí in sanja se ji, da je pod njeno okno prišel Jurij in jo prosil za cvetlico. Pravil ji je o svoji ljubezni, kako jo ima rad, in da naj bo trdna, da se bo vse dobro izteklo. Potem globoko vzdihne, gotovo se revici sanja, da ji je zadnjikrat stisnil roko in odšel. Zjutraj, ko je sprevidela, da so bile te lepe sanje le laž, postala je za-

lostnejša. Ali znala se je premagovati. Niti očetu se ni pokazala, temveč se delala veselo, smejala se, dasi je bil jok bližje, kakor pa smeh.

Kakor omenjeno, je bila Marica tudi trmoglava; imela je svojo trmico, a bila je vendar poslušen otrok. Vedela je, da spravi njena moštitev z Jurijem vso vas po koncu. Sklenila ga je torej pozabiti, saj čas celi srčne rane, posebno pa med prostim ljudstvom. Tudi oče se ji je smilil, da ne bi mu zanesli rudečega petelina na streho. Tako je bila v zadregi, ne vedoč, na katero stran naj se nagne. Ona pač ni slutila, da je cela snubitev in ženitev osnovana na podlagi maščevanja nad Jurijem. Vrh tega je bila pa še bogata in Polde dobi ob enem bogato ženo in se s tem maščuje nad »Gornjimi«. Pri njem so veljale besede, kakor tudi še pri mnogo drugih, češ:

Prav'jo: bogata bo,
Pojd'no le klicat jo,
Ko bi denar ne bil,
Bi jo pustil.

Ko je župan svoji hčeri povedal, da je dal Leopoldovemu očetu besedo, da vzame Leopolda za svojega zeta, prestraši se deklica v dno srca. In ker ni rekla ne »da«, ne »ne«, si je mislil oče, da je hči s kup-